

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. [i. e. 1.] Prima communis, & facilis conclusio de prouidentia obiectiue libera, de mediis sufficientibus ad finem.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

DISPUTATIO III.

De praesuppositis, & subsequentibus,
seu causis, & effectibus diuinae
prouidentiae.

STATVIMVS d.2. Prouidentiam in electione, seu affectiva mediorum ad finem aliquem rei, cui à Deo prouidetur, ab ipso praestitutum dispositione, & preparatione voluntati Dei intrinseca, atque scientia Dei eiusmodi preparationem, & electionem mediorum dirigente, ac regulante adequatè consistere: siue ea scientia simplicis intelligentiae sit, pro Dei prouidentia erga causas, & effectus naturales, & pro liberis etiam, si solum sit prouidentia sufficientis, seu quoad sufficientiam, vt possit absolute mediis indifferentibus electis, atque ita in Dei voluntate preparatis finis obtineri, siue sit scientia media pro exactissima prouidentia de praestituto fine per ea media electa à Deo atque in eius voluntate preparata, tamen contingenter obtinendo. Cum autem electio omnis intentionem finis essentia sua concernat, & supponat, intentio autem bonitatem, ob quam intendatur, & quandoque motiua alia, & occasiones obiectas, vt intendatur finis: ac insuper finis, motiuaque ista, ob quae Deus huic creaturae liberae hunc finem praestigit, haec praestitit illis media eligit, & in voluntate sua disponit, Deo ipsi solo nota sunt, nobis autem ignota: *Quis enim nouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Non est animas de his disputare, quae scire non possumus: nec nisi caeco, & temere disputaremus, cum de causis, & praesuppositis, ac subsequentibus prouidentiam, praestitum liberis, disputamus: sed de intentionis ad prouidentiam, maxime exactam illam, ac certam de fine, tamen contingente de se, obtinendo, efficaciae, inefficaciae: ac serietate modo: id enim solum ad exactam prouidentiam notitiam disputare uile est, multumque ad praedestinationis Theologicas quaestiones rigide examinandas, & rectè definiendas conduens. Deinde uero de subiecto prouidentiae, cui nimirum de mediis ad finem ipsi à Deo praestitum prouidetur.

QVÆSTIO I.

De efficacia, ac serietatis modo in intentione precedente prouidentiam obiectiue liberam, seu de causis, & effectibus liberis requisito.

Estringimus disputationem ad intentionem prouidentiae obiectiue liberæ necessario præeuntem, quia modus serietatis, aut efficaciae, vel inefficaciae intentionis praecedentis ad prouidentiam obiectiue necessariam, seu de causis, & effectibus naturalibus, ac necessariis, nihil uilis doctrinae parabit rei Theologicae, siue efficaciae, siue illi modus inefficaciae sufficiat.

CERTAMEN I.

Prima communis, & facilis conclusio
de prouidentia obiectiue libera,
de mediis sufficientibus
ad finem.

1. Dicendum primo cum communi Doctorum sententia. Ad liberam obiectiue, siue erga causas & effectus liberos prouidentiam generatim sumptam, efficacem finis seu intenti effectus intentionem non praesupponi: ita expressè Alex. 1. p. q. 26. m. 6. Albert. q. 6. m. 2. p. 2. S. Thom. de verit. q. 6. art. 1. corp. & in 1. d. 40. q. 1. art. 1. Durand. q. 1. n. 6. Capreol. q. 6. art. 1. concl. 2. Marti. q. 4. art. 1. notab. 2. Ferrar. 3. cont. Gent. cap. 94. Vazquez 1. p. quest. 87. cap. 4. Soar. 1. de essent. praedict. cap. 1. m. 2. & Recentiores S. Thom. interpretes 1. p. quest. 22. art. 2. ubi Molina, Vazq. Valent. pun. 1. §. est autem Zamel sua quest. 5. Arrubal. & Herize refertur Syluester in consuetorio q. 22. art. 2. Becan. 1. p. cap. 3. concl. 4. Id. Syren. 1. de prouident. cap. 6. fine Pennorus 5. Propag. cap. 2. Ruit. d. 4. lect. 2. & 3. Arriaga alique à nobis citati contrarij. d. 4. q. 3. cett. 1. n. 7. pro intentione Dei verae ac beneplaciti, nec solum signi, salutis omnium hominum, quae reprobis etiam de sufficientibus mediis ad salutem prouideat.

2. Est tamen contra negantes veram beneplacitum intentionem Dei de reprobis etiam, hominum saltem esse, sed signi solum, quatenus media uult, & apponit sufficientia ad salutem, quae illam ipsi uelle significatur: quia non nisi ex intentione finis media ad ipsum apponit iudicamus. Hos Doctores citauit eodem certam. n. 6. tamen, vt ibi ostendi, ita variè & inconsequenter alia loquantur locis, vt quid demum de vera beneplaciti erga salutem hominum, etiam reprobis, voluntate diuina fenterint, non facile possit liquido deprehendi ac defini. Nisi quod uiterius ex illis Theologi Magistro constent in 1. d. 46. §. nunc uidetur: & totis distinctionibus 46. 46. & 47. constanter dicenti voluntatem Dei ueram, & beneplaciti esse ipsum Deum: & voluntatem etiam glossa in 1. ad Rom. Intentio autem salutis, ex qua Deus reprobis etiam media sufficientia prouid. ret. si uera ac beneplaciti fuerit, & Deus ipse ab his diceretur, ac semper impleatur: quod non euenit. Censent ergo, ceterisque consequenter debent, veram Dei intentionem, ex qua obiectiue libera prouidentia de mediis ad finem intentum prouidetur efficacem esse debere: quare media solum sufficientia reprobis data ex intentione efficaci alterius finis obtinendi, quam salutis eorum, atque prouidentia alia ad eum finem obtinendum esse à Deo prouisa: ac prouidentia hominum reprobis salutem esse à Deo uerè & uoluntate beneplaciti intentam, sed signi solum.

3. Sed, quidquid de horum mente sit, quia si intentionem uerè ac beneplaciti Dei erga reprobos etiam salutem aduersatur ab omnibus iam relectatur, & relectur, per rumque scripturis, & Patribus consonat, immò multum aduersatur, (vt uidere est citata q. 3. à certis. per totam) quare & parum est in fide tuta, ex eo autem quod Deus ex uera & beneplaciti intentione salutis omnium etiam reprobis huius de sufficientibus solum mediis ad salutem prouideat, cum eiusmodi intentio eam de mediis ad salutem reprobis preparationem, & prouidentiam antecedens efficax esse non possit, vt post effectus causas, quod efficaci de se Dei voluntati, & intentioni reprobis, atque alia ex parte prouidentia erga salutem reprobis libera obiectiue siue de causis & effectibus liberis aperte sit: sit planum atque uero solum gradu remotius fidei dogmata concernens ad prouidentiam omnem liberam obiectiue vt sic intentionem efficacem finis ex quo de mediis prouidetur ad finem intentum efficacem esse non debere.

4. A ratione probatur secundò: quia eo intentio inefficax à pura complacentia differt, quod hæc nullatenus inductiva sit ad agendum aliquid, vt id, de quo quis complacet, obtineatur: quia supponit essentia sua obiectum, de quo complacentia est, obtentum: ergo quidquid inductivum est alicuius rei seu medijs ad finem obtinendum est eius intentio, seu desiderium: ergo ad providentiam liberam obiectivè vniuersim, seu electionem mediatorum solum sufficientium ad finem liberè à nobis obtinendum causandam, seu apponendam satis est desiderium & intentio finis illius inefficax, probatur: quia omnis voluntas inductiva de se volens ad aliquid agendum, vt res volita obtineatur, est eius rei desiderium, seu intentio potens de se volentem inducere ad aliud aliquid eligendum, vt finis obtineatur intentus. Sed intentio inefficax finis liberè à nobis obtinendi est voluntas de se inductiva volentis ad agendum aliquid, vt ille finis obtineatur: quia medium sufficiens aliquid procul dubio est, vt obtineatur finis ille: ergo intentio solum inefficax finis potens de se est inducere, ac mouere volentem ad electionem medijs sufficientibus, seu, quod idem est, alicuius condecens, vt finis obtineatur, ac subinde causandi providentiam obiectivè liberam, de medijs sufficientibus, ad finem liberè à nobis obtinendum, quæ eiusmodi electione compleretur: ergo ad id efficax intentio non requiritur: quia absque aliquo requisito ex parte actus primi ad aliquid agendum, nihil potest esse absolute potens ad aliud agendum. Conclusio hæc amplius roboratur ex probatione secunda.

CERTAMEN II.

Conclusio secunda.

Incendum est secundò: Neque ad providentiam obiectivè liberam de medijs efficacibus ad finis liberi confectionem, & quibus illam Deus de facto obtinet, efficax intentio prærequiritur. Habet aduersarios: Lutherum apud Rossensem art. 6. sic fatum. Nobis ad infirma spectantibus apparent res arbitraria: sed ad superna spectantibus omnia sunt necessaria: quia non sicut nos, sed, sicut ille vult, ita videmus, facimus, patimur omnes, & omnia. Caluinus 2. de liber. arbit. quæ fortuita maxime videtur ea dicimus fieri necessariò, non suapte natura: sed quoniam æternum, & stabile Dei consilium in eis gubernandis regnat. Habet tamen conclusio nostra Patinos Doctores omnes, quos citamus controu. 4. de volunt. & quæst. 2. pro sententia nostra negante, possibilitatem adhuc præfinitionum diuinarum de creatis actibus libertatis, etiam regulatam, concernentiumque scientiam mediam de eorum conditionata futuritione. Ex alijs verò, qui regulatas per eiusmodi scientiam cum nostro Soario admittunt, requirit tamen ad providentiam mediatorum efficacium, quibus actus, seu finis noster de facto, & infallibiliter obtineatur, cum eodem plerique negant; tametsi in questione de facto, atque in specie providentiæ huius de medijs efficacibus, prædestinatione scilicet, eorum nonnulli intentionem efficacem salutis prædestinationem omnium semper de facto antecedere prædestinationem putant; alij verò solum salutis æternæ non omnium, sed aliquorum eximio prædestinationem, in quibus alij plures, alij pauciores, & hos, vel illos, pro cuiusque opinantur præconcepta de eorum meritis, & sanctitatis excellentia, æstimatione, & in ipsos deuotione, & in primis Deiparam Virginem recentent: vt controu. 7. de prædestinat. videmus.

2. Huic igitur conclusioni secundæ neganti necessitatem intentionis efficacis erga finem & providentiam de medijs efficacibus finem obtinentis. Dominicani solum recentiores, qui Deum non nisi decretis de se efficacibus, & prædeterminatis de actibus liberarum causarum agere cum ipsis posse mentur aduersarij sunt. Nam Doctores etiam alij, qui ad perfectionem providentiæ omnis spectare aiunt finem intentum obtinere, cum electionem mediatorum efficacium ad finem intentum in om-

ni providentiæ obiectivè libera esse debere concedatur, tametsi ex efficaci de se intentione eiusmodi electio, ac subinde providentiæ non proveniat, sed ex inefficaci satis ad finem intentum habebunt. Probatur primo conclusio intentio efficax effectus, seu finis cuiusvis liberè à creatura habendi, & obtinendi pugnat inuincibiliter cum effectus, seu finis illius, & causæ creatæ effectura; & obtentura libertate: Ergo suo obiecto contradicit, ac proinde est impossibilis: alij nihil impossibile potest reuera ex parte causæ præcedere ad realem aliquem effectum: siquidem, vt reuera præcedat debet esse in rebus, atque esse possibile: ergo intentio efficax effectus, seu finis liberi creatura, nequit præcedere, ac requiri ex parte causæ ad electionem & providentiam obiectivè liberam de medijs efficacibus. Antecedens primum abundè monstratum à nobis est controu. 4. de volunt. d. 6. qu. 2. ex quo inoffensio consequentiæ fluunt.

3. Probatur secundò: quia, etsi præfinitio, & intentio efficax effectus creati liberi cum eius libertate, suoque proinde obiecto, ac secum non repugnaret: non repugnat tamen ex intentione inefficaci atque citra efficaciam, præsertim tota, quæ potest, serietate seria, media efficacis, & effectum intentum obtentura eligi, & de eis ad eum ita serid, etsi inefficaciter intentum finem ex ea intentione provideri: ergo intentio efficax eius effectus non requiritur ad electionem de medijs efficacibus, & providentiam obiectivè liberam de ipsis ad effectum intentum obtinendum. Consequentia est certa: quia nihil requiritur ad aliquid, quod sine illo obtineri non repugnat, seu potest absque ipso obtineri. Antecedens probatur: quia, etsi intentio efficax effectus liberi, non solum inducat, & moueat intendentem, sed determinet etiam ad media efficacis ad finem facto obrinendum eligenda, non obinde repugnat ab intentione eiusdem effectus inefficaci, seria tamen, præsertim tota serietate, quæ intendi serio effectus ab intendente, desiderarique potest, moueri intendentem ad efficacis medijs electionem, vt patet: imò in eo, qui primæ nostræ conclusioni aduersabantur errabant: quod intentio finis, quæ ad media efficacis eligenda, & apponenda, vt finis de facto obrineretur, seria, & vera intentione esse non potest, sed solum finis.

4. Probatur vltimus, & vrgentius antecedens, ac simul tertio nostra hæc secunda conclusio. Quia vis motiva intentionis finis liberi seria tota serietate, quæ intendens illum desiderare potest, non solum mouet, sed (quod amplius est) determinat intendentem ad electionem medijs efficacis, quo de facto liber ille effectus obtineatur: atqui intentio inefficax absolute effectus liberi, & citra efficaciam intrinsecam respectu eius effectus, potest esse intentio seria tota serietate, quæ Deus intendens potest effectum illum desiderare ergo potest intentio absolute inefficax effectus liberi, nec efficaciam respectu illius pertingens non solum mouere, sed & determinare Deum intendentem, vt media efficacis, quibus de facto effectus ille obtineatur, eligat, & apponat. Maior videtur perspicua. Nam intentio seria effectus liberi tota serietate, quæ intendens potest illum desiderare, determinat intendentem Deum ad agendum ex parte sua quidquid possit vt finis obtineatur: alioqui non illum intendet tota serietate, quæ potest: cum possit illum ita intendere, vt nihil, quod possit, vt illum obtineat omittat: at Deus intendens effectum liberum potest ex parte sua eligere, & apponere media efficacis ad effectum liberum intentum: ergo intentio illa Dei effectus liberi seria tota serietate, quæ Deus illum desiderare potest, non mouet solum sed determinat Deum ad illa media eligenda, & apponenda.

5. Minor probatio videtur fors plerisque difficilior: quia nihil aliud efficacis intentionis communiter censetur, quamvis determinandi seipsa intendentem efficaciter finem ad electionem mediatorum efficacium, quibus intentus finis de facto obtineatur. Hinc præfinitores Soaristæ præfinitionem consensus liberi nostri non repugnare contendunt huic libertati: quia non repugnat determinatio antecedens voluntatis diuinæ ad electionem medijs efficacis, non de se, sed solum extrinsecus, cuius ratione connectitur mediata solum, & extrinsecus præfinitio cum consensu præfinito. Cum autem medijs eius intrinsecus connectio cum consensu præfinito determinat